

GŁOS NOWEGO POKOLENIA

PROGRAM ZAJĘĆ EDUKACYJNO-INTEGRACYJNYCH
DLA MŁODZIEŻY Z DOŚWIADCZENIEM MIGRACJI –
PREZENTACJA ZAŁOŻEŃ I POWSTAŁYCH PRAC ARTYSTYCZNYCH

Fundacja na rzecz
Różnorodności
Społecznej

Warszawa 2015

Koncepcja programu zajęć: *Katarzyna Kubin,*
przy wsparciu: *Agnieszki Kozakoszczak i Anastasii Padlikowskiej*

Prowadzenie zajęć: *Patryk Cabała, Anastasiya Padlikowska i Katarzyna Kubin*
oraz *Aslan Dekae* w roli asystenta międzykulturowego

Opieka organizacyjna nad programem zajęć: *Joanna Chęcińska*

Projekt i oprawa graficzna: *Rafał Bartlet*

Redakcja językowa: *Paweł Dombrowski*

© Copyright by Fundacja na rzecz Różnorodności Społecznej, Warszawa 2015

Wydawca:

Fundacja na rzecz Różnorodności Społecznej (FRS)
Skrytka pocztowa nr 381
00-950 Warszawa 1

Broszurę można pobrać bezpłatnie na stronie FRS: www.ffrs.org.pl
Zamówienia drukowanej wersji broszury należy kierować na adres: biuro@ffrs.org.pl
(do wyczerpania nakładu)

Broszura i zaprezentowany w niej program zajęć edukacyjno-integracyjnych dla młodzieży z doświadczeniem migracji zostały zrealizowane w ramach projektu pt. „Działania na rzecz społeczeństwa różnorodnego – podnoszenie wiedzy i kompetencji w zakresie dialogu międzykulturowego i równego traktowania społeczeństwa przyjmującego w Polsce” (nr 22/9/EFI) współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Funduszu na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich i budżetu państwa. Program zajęć został przeprowadzony także w ramach projektu pt. „My Targówek” realizowanego w ramach zadania Miasta Stołecznego Warszawy z zakresu prowadzenia zintegrowanych działań skierowanych do dzieci i młodzieży w wieku 7-18 lat w ramach lokalnego systemu wsparcia na wybranych obszarach rewitalizowanych Pragi Północ, Pragi Południe i Targówka – pilotaż (umowa finansowa nr PS/B/VI/1/6/477/2013-2015).

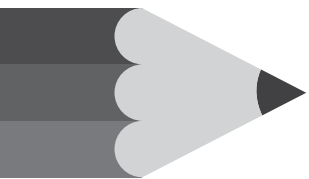
Wyłączna odpowiedzialność za treść publikacji spoczywa na wydawcy. Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za informacje zawarte w broszurze oraz za sposób jej wykorzystania.

Spis treści

O programie zajęć edukacyjno-integracyjnych.....	4
O osobach prowadzących.....	7

Prace uczestników i uczestniczek programu:

Kheda (oryginał w języku rosyjskim).....	9
Kheda (tłumaczenie na język polski).....	12
Makka (oryginał w języku rosyjskim).....	15
Makka (tłumaczenie na język polski).....	18
Martin (oryginał w języku rosyjskim).....	21
Martin (tłumaczenie na język polski).....	27
Natalia (oryginał w języku polskim).....	33
Turpal (oryginał w języku rosyjskim).....	36
Turpal (tłumaczenie na język polski).....	38
Marianna (oryginał w języku polskim).....	40
O publikacji FRS.....	44
O Serii filmowej „Narracje Migrantów”.....	45
O Fundacji na rzecz Różnorodności Społecznej.....	46

O programie zajęć edukacyjno-integracyjnych

W broszurze prezentujemy prace będące rezultatem pilotażu zajęć edukacyjno-integracyjnych dla młodzieży z doświadczeniem migracji. Pilotaż ten Fundacja na rzecz Różnorodności Społecznej (FRS) zrealizowała w 2014 roku w formie warsztatów komiksowych na temat identyfikacji kulturowej.

Do kogo adresowany był program?

W 2014 roku Fundacja na rzecz Różnorodności Społecznej (FRS) opracowała specjalny program zajęć edukacyjno-integracyjnych dla młodzieży w wieku 15-18 lat mającej za sobą doświadczenie migracji oraz przebywającej w Polsce co najmniej rok. Do programu zapraszaliśmy chłopców i dziewczęta zarówno z osobistym doświadczeniem migracji (a więc osoby, które np. przyjechały do Polski w wieku nastoletnim), jak i młodzież z tzw. drugiego pokolenia migrantów (ang. *second generation migrants*), czyli osoby, które spędziły większość swojego życia w Polsce i wychowały się lub nawet urodziły w tym kraju, ale ich rodzice czy opiekunowie mają osobiste doświadczenie migracji. Zaproszenie kierowaliśmy także do chłopców i dziewcząt wychowanych w związkach mieszanych (tworzonych przez osoby pochodzące z różnych kręgów kulturowych). Wychodzimy z założenia, że brak osobistego doświadczenia migracji nie zmienia faktu, że dana osoba może być istotnie dotknięta przez doświadczenie migracji osób bliskich (np. swoich rodziców lub opiekunów albo nawet jednego rodzica lub opiekuna).

Na czym polega szczególna sytuacja młodzieży z doświadczeniem migracji?

Młodzież z doświadczeniem migracji mierzy się w okresie dojrzewania ze specyficznymi wyzwaniami. Do przeżyć związanych z nauką w szkole, egzaminami i często emocjonalnymi relacjami z kolegami i koleżankami – co dotyczy każdego nastolatka i każdej nastolatki – u młodzieży z doświadczeniem migracji dochodzi konieczność dostosowywania się i adaptowania do różnic kulturowych, a także

codziennego przemieszczania się pomiędzy różnymi kręgami kulturowymi i/lub językowymi (np. inna kultura i język w domu rodzinnym, inna w szkole i w kontaktach z kolegami i koleżankami). Dla niektórych osób to codzienne funkcjonowanie jest wyzwaniem na poziomie świadomym, tzn. młode osoby dokonują wyborów i liczą się z ich konsekwencjami albo aktywnie starają się łączyć różne światy. Tymczasem dla innych może to być doświadczenie przykre, trudne, osamotniające i negatywnie wpływające na samopoczucie oraz pewność siebie.

Jakie były cele programu?

Program zajęć miał na celu:

1. stworzyć przestrzeń umożliwiającą młodzieży wymianę doświadczeń, a dzięki niej – znalezienie potwierdzenia dla własnych przeżyć związanych z migracją oraz z codziennym funkcjonowaniem w Polsce,
2. stanowić wsparcie dla młodych osób w procesie dojrzewania w warunkach wielokulturowości, w tym w funkcjonowaniu w warunkach społecznych i kulturowych w Polsce i w budowaniu relacji interpersonalnych z osobami w swoim otoczeniu (np. kolegami i koleżankami, nauczycielami i nauczycielkami, rodzinami). Zajęcia mają w sposób komfortowy i bezpieczny przeprowadzić młode osoby przez proces krytycznego odniesienia się do swojego doświadczenia migracji, a docelowo – także do swej przynależności (lub nie) do społeczeństwa polskiego.

Jaka była rola komiksu w programie?

Zebranie refleksji na temat migracji i dojrzewania w Polsce oraz przedstawienie perspektywy młodych osób w tych kwestiach było możliwe dzięki twórczemu elementowi programu – pracy nad autorskim komiksem. Jako formę wyrazu wybrany został właśnie komiks, ponieważ jest to potężne medium umożliwiające ukazanie osobistych refleksji i emocji oraz własnej perspektywy. Po pierwsze technika komiksu wykorzystuje dwa narzędzia – słowo i obraz – dzięki czemu pozwala na dużą swobodę ekspresji. Chłopcom i dziewczętom zarówno z talentem do wystawiania się, jak i z uzdolnieniami plastycznymi daje możliwość ćwiczenia tego, w czym dana osoba czuje się mocna, a zarazem stwarza platformę wymiany takich przemyśleń, doświadczeń i perspektyw, które mogą być dla całej grupy wspólne i łączące.

Po drugie, specyfika komiksu daje autorowi czy autorce znaczną kontrolę wyrazu, co jest nie do przecenienia w przypadku młodzieży z doświadczeniem migracji. Są to bowiem osoby, które w nowym miejscu znalazły się często bez możliwości udziału w decyzji o zmianie lokalizacji; które ponadto przez zmianę lokalizacji mogły stracić zaplecze przyjaciół i rodziny, dające poczucie bezpieczeństwa; i które w nowym otoczeniu mogą czuć się niepewne. Z jednej strony komiks pozwala autorowi lub

autorce na wyrażenie siebie i swojej perspektywy z zachowaniem anonimowości – można poniekąd schować się za rysunkiem, nawet jeśli dotyczy on własnych przeżyć. Z drugiej zaś strony daje również możliwość „pokazania się” i „odsłonięcia się”, co dla pewnych osób jest wzmacniającym doświadczeniem – pozwala wreszcie pokazać się „w pełni” albo w takim ujęciu, jakiego dotąd nie było można zaprezentować z uwagi na brak odpowiedniej okazji lub przestrzeni.

Trzecim atutem tej formy wyrazu, istotnym w kontekście programu, jest to, że komiks może fizycznie zajmować przestrzeń – tzn. jest nie tylko czytany, ale też pokazywany i oglądany. W tym sensie okazuje się bardzo namacalny i w realny (a jednocześnie symboliczny) sposób przeciwstawia się „niewidoczności” i niedostrzeganiu osób oraz ich doświadczenia migracji. W ten również sposób narysowanie komiksu daje kontrolę i władzę nad tworzeniem własnego wizerunku.

Przygotowując program, w szczególności inspirowaliśmy się komiksem Marjane Satrapi pt. *Persepolis* (2015, Warszawa: Egmont Polska Sp. z o.o.).

Prace komiksowe są trwałymi rezultatami programu, które dokumentują doświadczenie oraz sytuację dojrzewającej w Polsce młodzieży z doświadczeniem migracji. To istotne, ponieważ młode osoby uczestniczące w programie zajęć stanowią swego rodzaju „nowe pokolenie w Polsce”; ze względu na swoje doświadczenie migracji oraz na proces dojrzewania w warunkach wielokulturowości mogą na temat tożsamości polskiej, polskiego społeczeństwa oraz Polski w ogóle powiedzieć coś nowego i inspirującego.

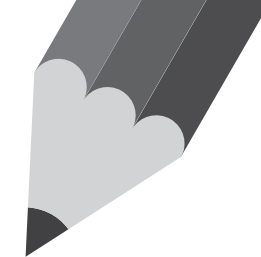
Zależy nam, aby:

- zwrócić uwagę na obecność w Polsce młodzieży z doświadczeniem migracji jako grupy wyróżniającej się specjalną perspektywą i sytuacją,
- przedstawić przykład działania skierowanego do młodzieży z doświadczeniem migracji,
- zaprezentować perspektywy i treści obecne w autorskich komiksach młodych osób uczestniczących w pilotażu programu zajęć.

Pilotaż programu odbywał się od maja do września 2014 roku. Objął dwie grupy młodzieży. Na kolejnych stronach prezentujemy autorskie komiksy powstałe w trakcie warsztatów. Każda z prac prezentuje wybrany moment z życia uczestnika lub uczestniczki zajęć. Przedstawione w tych komiksach refleksje, emocje i perspektywy odsłaniają mały fragment rzeczywistości, z jaką mierzy się młodzież z doświadczeniem migracji.

.....

Szczegółowy opis założeń, celów i struktury programu zajęć edukacyjno-integracyjnych dla młodzieży z doświadczeniem migracji oraz wniosków i rekomendacji wynikających z pilotażu można znaleźć w: K. Kubin, Głos nowego pokolenia – podsumowanie pilotażu programu zajęć edukacyjno-integracyjnych dla młodzieży z doświadczeniem migracji, nr 5/2014, Seria „Maieutike”, Warszawa: Fundacja na rzecz Różnorodności Społecznej (FRS).

O osobach prowadzących

(w kolejności alfabetycznej)

Patryk Cabała – urodzony w 1985 roku niedaleko Krakowa, obecnie mieszka w Warszawie. Grafik i malarz, swoją przygodę ze sztuką zaczął w wieku 8 lat. Techniki, w których tworzy, to digital painting, pastele, akwarele i farby olejne. Obecnie zajmuje się malowaniem portretów oraz tworzeniem ilustracji, projektów postaci, komiksów i tatuaży. Poza tym od wielu lat jest współpracownikiem wydawnictwa ProArte. Z FRS współpracował w 2014 roku jako jeden z prowadzących zajęcia.

Aslan Dekaeu – zawodowo i z pasji zajmuje się tematyką wielokulturowości, migracji i uchodźstwa. Współpracuje ze Stowarzyszeniem Interwencji Prawnej, Stowarzyszeniem Vox Humana oraz z Fundacją na rzecz Różnorodności Społecznej (FRS). Od 10 lat pracuje w szkołach warszawskich i podwarszawskich jako asystent międzykulturowy, był też wolontariuszem w organizacji Caritas – tłumaczem języka czeczeńskiego i rosyjskiego. Jest bohaterem filmu *Aslan i jego uczniowie*, zrealizowanego przed FRS w ramach serii „Narracje migrantów” (2010). W Polsce mieszka od grudnia 2004 roku.

Katarzyna Kubin – specjalizuje się w tematach dotyczących rozwoju krajów Globalnego Południa, przeciwdziałania ubóstwu i bezrobociu, a także migracji, integracji społecznej oraz równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji. Autorka programów edukacyjnych oraz edukatorka, m.in. prowadziła zajęcia dla nauczycieli i nauczycielek szkół przyjmujących dzieci i młodzież z doświadczeniem migracji, pracowników i pracownic administracji publicznej zajmujących się sprawami migracji, integracji migrantów i migrantek oraz równego traktowania, a także funkcjonariuszy i funkcjonariuszek Straży Granicznej w ramach studiów podyplomowych organizowanych przez Ośrodek Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego. Ma doświadczenie jako konsultantka, koordynatorka i menedżerka w organizacjach pozarządowych zajmujących się tymi kwestiami. Kierowała m.in. Programem Edukacji Finansowej w Microfinance

Center (MFC), parasolowej organizacji pozarządowej zrzeszającej ponad sto organizacji mikrofinansowych z 26 krajów Europy Środkowo-Wschodniej oraz Azji Centralnej. Koordynowała ponadto projekty realizowane w Instytucie Rozwoju Służb Społecznych, placówce naukowo-badawczej specjalizującej się w szeroko pojętej dziedzinie pomocy społecznej. Jako badaczka współpracowała z Fundacją Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych, Helsińską Fundacją Praw Człowieka oraz z Instytutem Spraw Publicznych. Ukończyła studia magisterskie na Wydziale Antropologii Społecznej i w Instytucie Krajów Rozwijających Się w London School of Economics (2004). Współzałożycielka FRS i obecna Prezes Zarządu FRS.

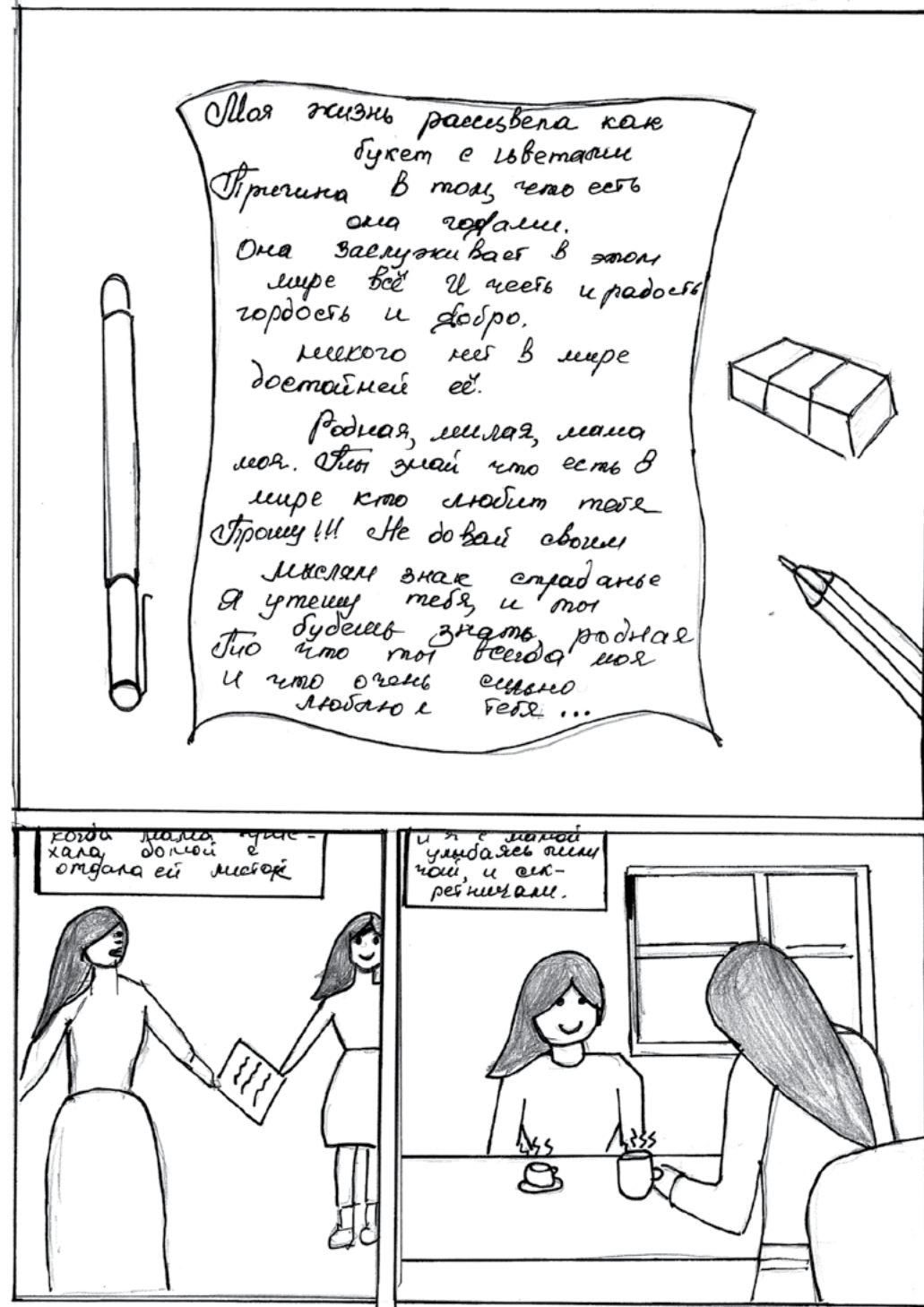
Anastasiya Padlikowska – absolwentka Instytutu Psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, specjalizuje się w psychologii międzykulturowej. W 2009 roku uczestniczyła w prowadzonym przez Fundację Międzynarodowa Inicjatywa Humanitarna monitoringu ośrodków dla osób, które złożyły wniosek o nadanie statusu uchodźcy w Polsce, pod względem dostępu do pomocy medycznej i psychologicznej. Działania te zaowocowały serią wywiadów oraz pracą magisterską na temat kulturowych i psychologicznych uwarunkowań barier dzielących personel oraz mieszkańców i mieszkanki ośrodków. W latach 2011–2013 była zaangażowana w koordynację realizowanych przez Stowarzyszenie Społeczny Komitet ds. AIDS międzynarodowych projektów na rzecz osób żyjących z HIV/AIDS (UE, Białoruś, Rosja). Jej własne doświadczenie migracyjne sprawia, że najbardziej interesują ją zagadnienia związane z adaptacją kulturową. Zajmuje ją też kwestia bezpośredniego wsparcia migrantów i migrantek oraz uchodźców i uchodźczyń. Z FRS współpracuje od 2013 roku jako koordynatorka projektów i edukatorka.

Prace uczestników i uczestniczek programu

Prezentowane tutaj autorskie komiksy zostały przygotowane przez sześć młodych osób, które brały udział w pilotażu zajęć edukacyjno-integracyjnych dla młodzieży z doświadczeniem migracji, prowadzonym przez Fundację na rzecz Różnorodności Społecznej (FRS) między majem a wrześniem 2014 roku. Prace prezentujemy w wersji oryginalnej, a w przypadkach, gdy komiks został opracowany w języku innym niż polski, zamieszczamy też tłumaczenie. Kolejność prac alfabetyczna.

**Kheda, 15 lat,
z Czeczenii**

Kheda, 15 lat, z Czeczenii,
tłumaczenie na język polski

MOJE ŻYCIE ROZKWIŁO JAK KWIAT,
 BO MAMA JEST PRZY MNIE JUŻ TYLE LAT.
 ONA ZASŁUGUJE NA NAJLEPSZE, COTYŁKO NA ŚWIECIE
 NA DUMĘ, RADOŚĆ, DOBRO - DRUGIEJ TAKIEJ NIE ZNAJDZIECIE,
 NIE MA NIKOGO BARDZIEJ TROSKLIWEGO NIŻ MAMA,
 MOJA BLISKA, MIŁA MAMA KOCHANA.
 WIEDZ, ŻE JEST KTOŚ, KTO KOCHA CIEBIE,
 POMOŻE CI W KAŻDEJ POTRZEBIE.
 POCIESZĘ CIĘ I TY BĘDZIESZ WIEDZIAŁA,
 ŻE JESTEŚ ZAWSZE MOJA I ZAWSZE BĘDZIESZ MNIE MIAŁA....

KIEDY MAMA WRÓCIŁA DO DOMU
ODDAŁAM JEJ KARTKĘ

USIADŁYŚMY PRZY HERBACIE
I OPOWIADAŁYŚMY SOBIE
SWOJE TAJEMNICE

Makka, 14 lat,
z Czeczenii

Я приехала в Берлино и потом познакомилась с Кастей.

23542+2432

Я не понимала немецкого языка, и Кастя помогала в учебе.

КВ

Кастя? Я не могу понять это задание.

Дай помогу.

Когда Кастя перевела формулу. Кто-то не помогал мне в учебе.

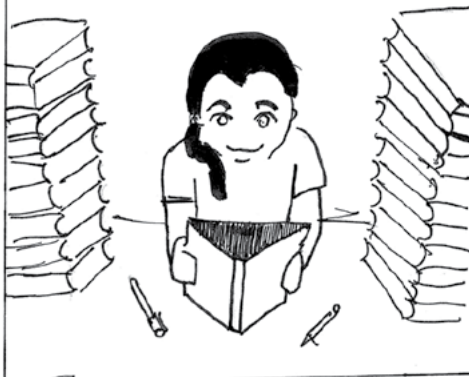
Мне было тяжело учиться потому что я не понимала по-немецки

У Касты не было времени со мной общаться.

Потом я сама стала заниматься с немецким языком и через месяц стала его понимать.

И учителя стали меня хвалить.

PRZYJECHAŁAM DO NIEMIEC
I
POZNAŁAM NASTKĘ

23542 + 2432

CZEŚĆ,
MAM NA IMIE
MAKKA

CZEŚĆ,
JESTEM
NASTKA

NIE ROZUMIAŁAM NIEMIECKIEGO
I
NASTKA POMAGAŁA MI W NAUCE

NASTKO, NIE
ROZUMIEM TEGO
ZDANIA

DAJ,
POMOŻE

IKB

ZA JAKIŚ CZAS NASTKA PRZESZŁA DO INNEJ KLASY,
A JA ZOSTAŁAM W STAREJ

POWODZENIA!

DZIĘKI,
TOBIE
TEŻ!

ZOSTAŁYŚMY BLISKIMI
PRZYJACIÓLKAMI

BYŁO MI TRUDNO UCZYĆ SIĘ,
BO NIE ROZUMIAŁAM NIEMIECKIEGO

?! ?!

KIEDY NASTKA PRZESZŁA DO INNEJ KLASY,
NIKT NIE CHCIAŁ MI POMAGAĆ W NAUCE...

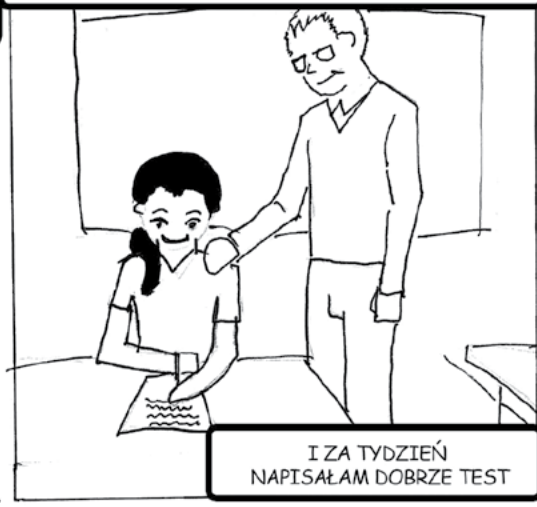
Makka, 14 lat, z Czeczenii,
tłumaczenie na język polski

NASTKA NIE MIAŁA CZASU DLA MNIE...

POTEM
JA SAMA ZACZĘŁAM SIĘ UCZYĆ NIEMIECKIEGO
I ZA MIESIĄC ZACZĘŁAM GO ROZUMIEĆ

I NAUCZYCIEL ZACZĄŁ MNIE CHWALIĆ

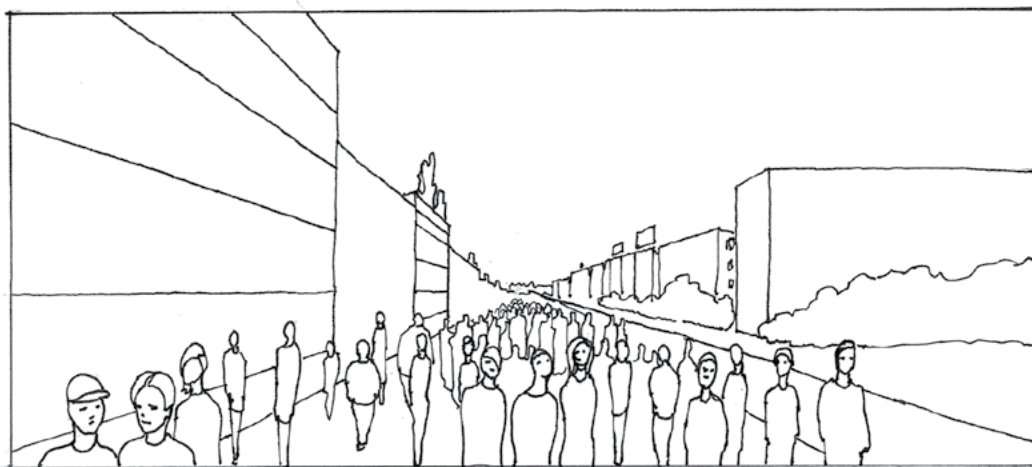

I PRZESZŁAM
DO
WYŻSZEJ KLASY

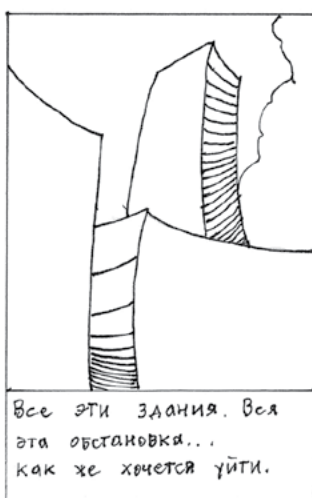

Martin, 17 lat,
z Ukrainy

Я всегда был далек от общества и людей, но теперь я далек, как никогда раньше

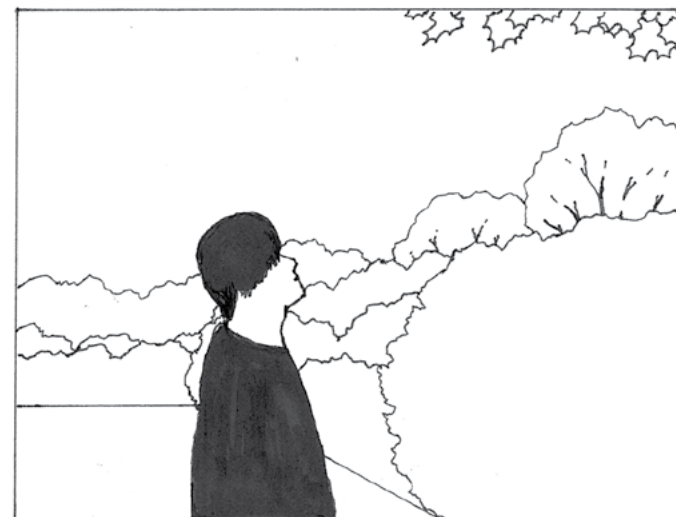
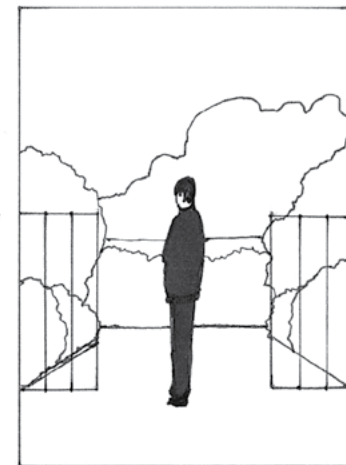

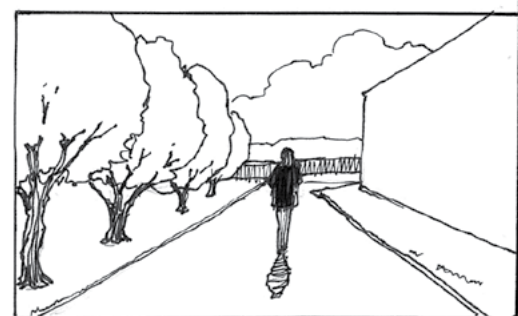
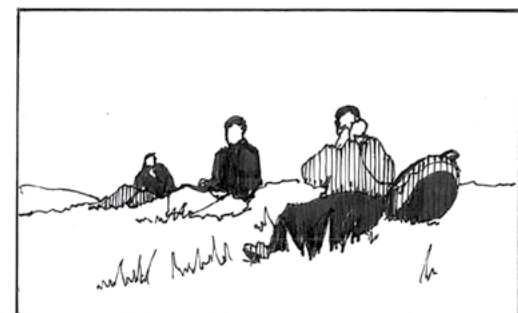
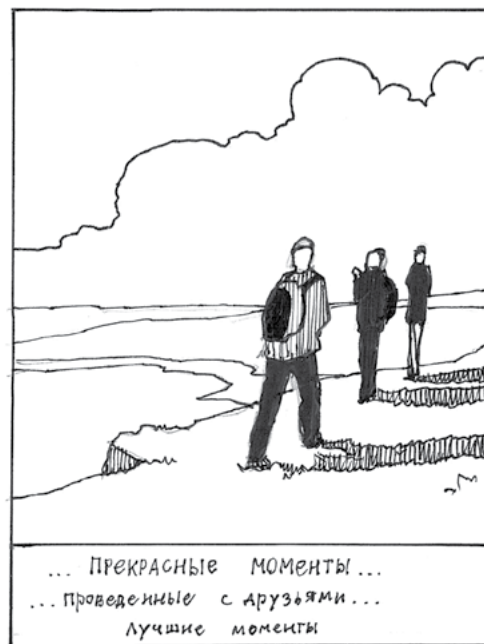
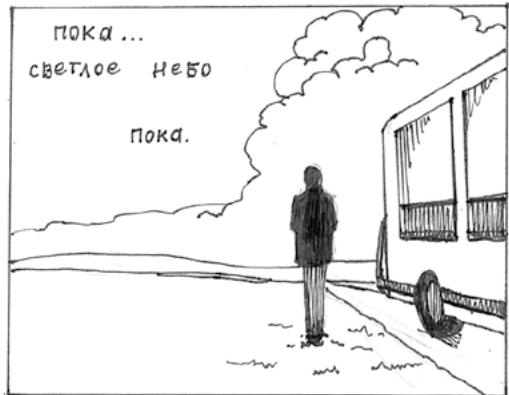
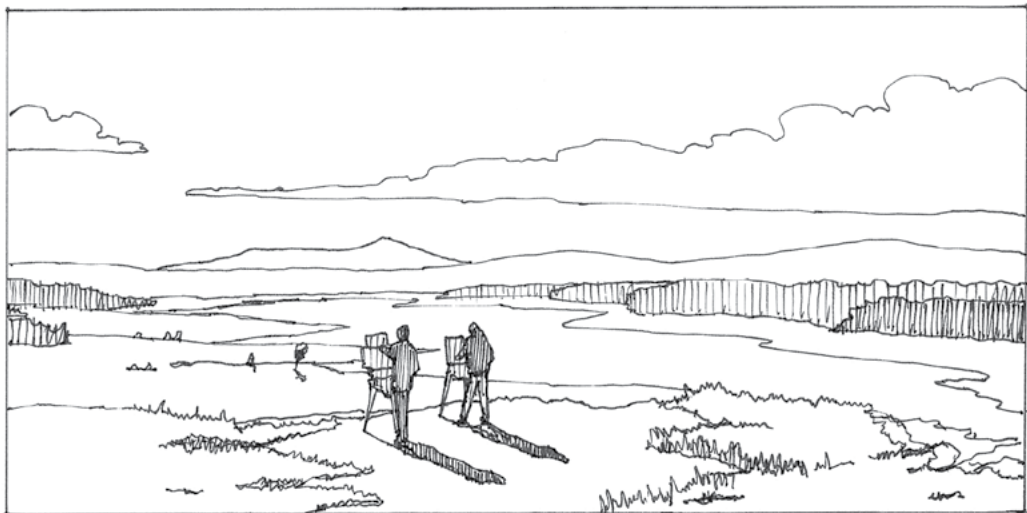
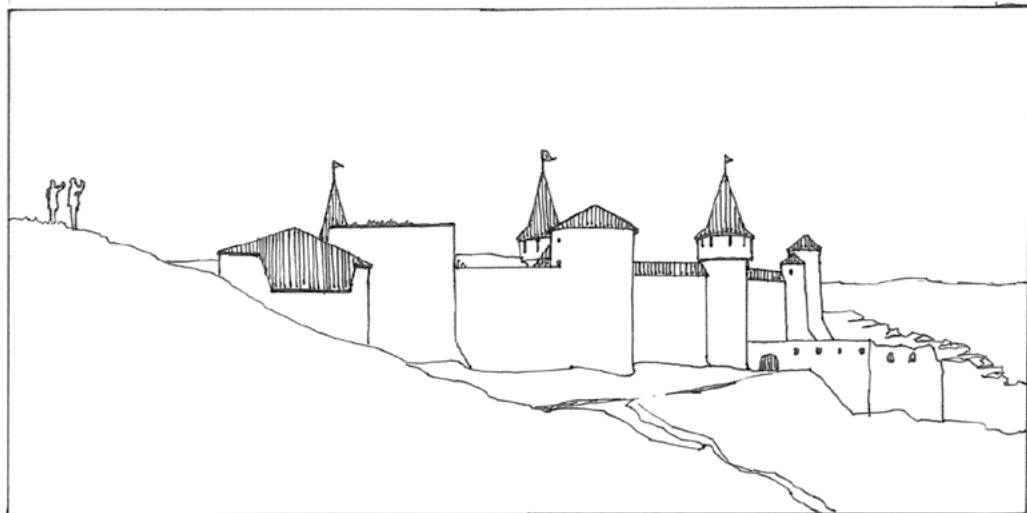
Все эти здания. Вся эта обстановка... как же хочется уйти.

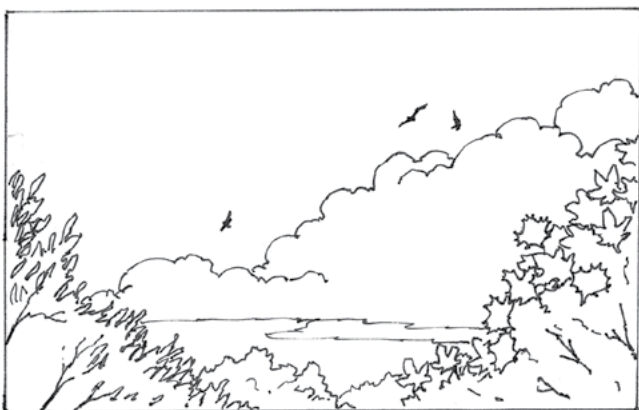
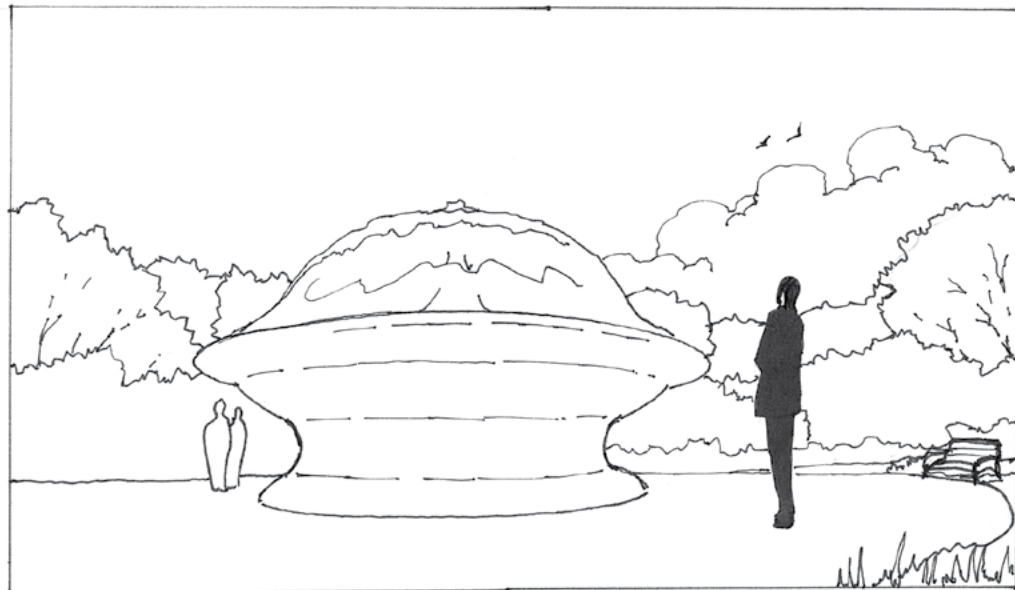

то что я чувствую... это и есть настоящее одиночество

Ладно, это теперь не важно. Теперь я тут, и фантазиями уже ничего не изменить.

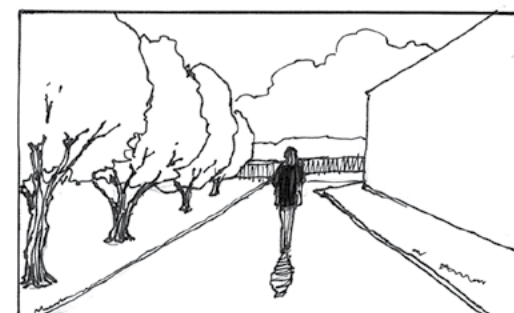
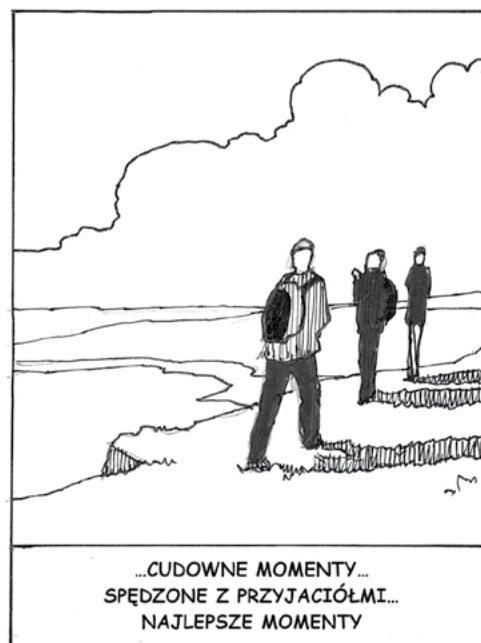
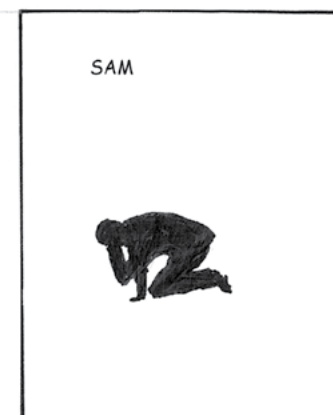
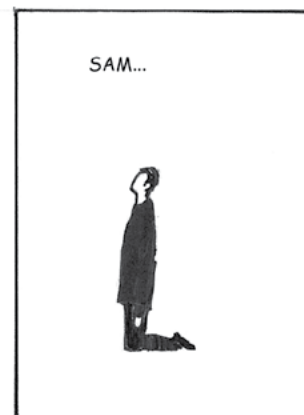
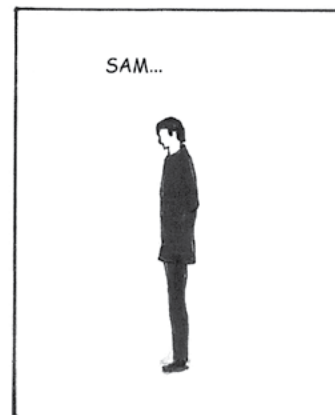
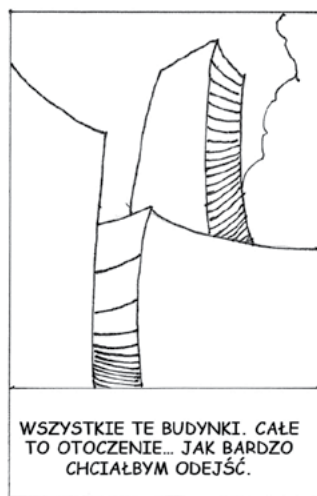
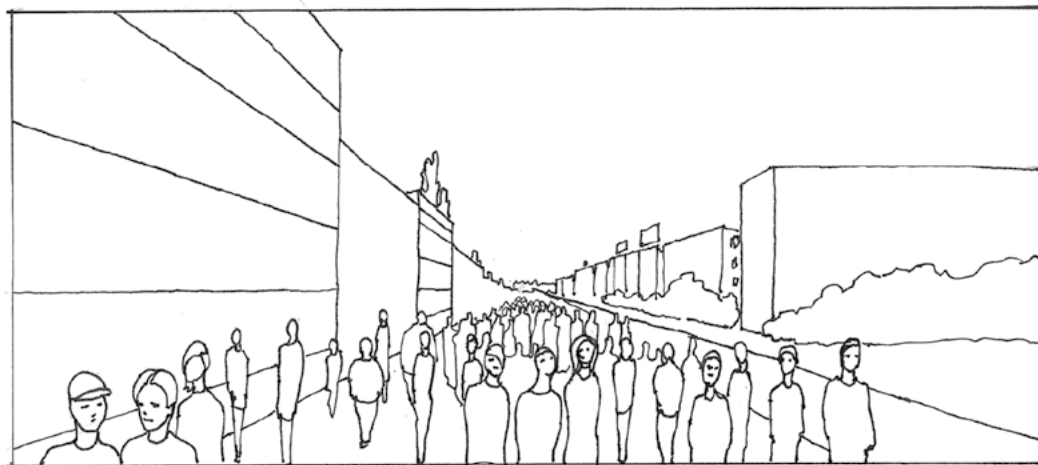

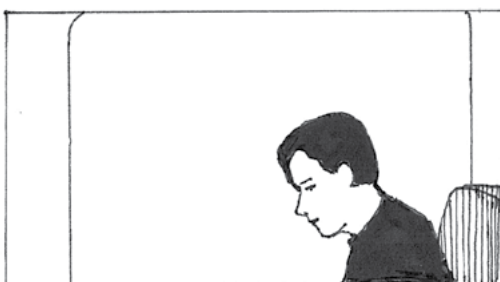
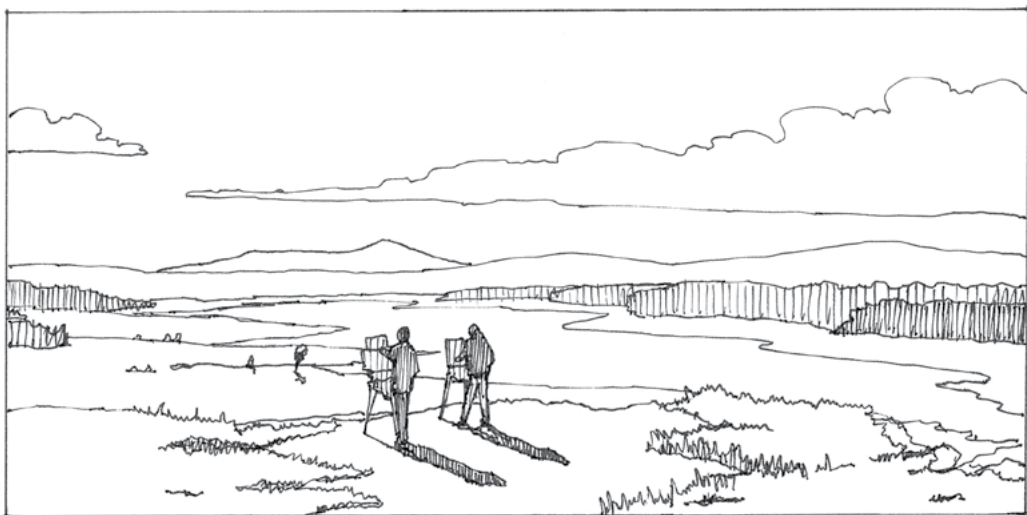
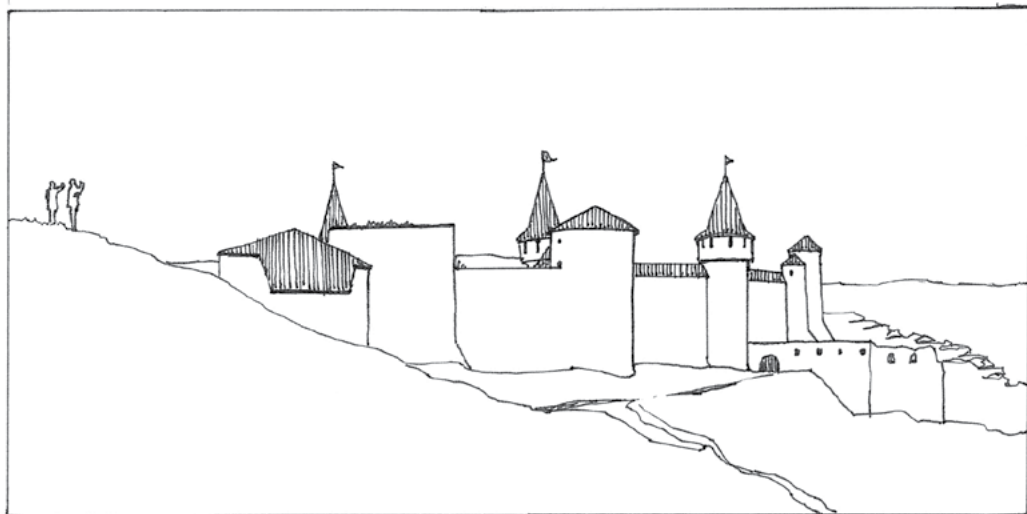

Martin, 17 lat, z Ukrainy,
tłumaczenie na język polski

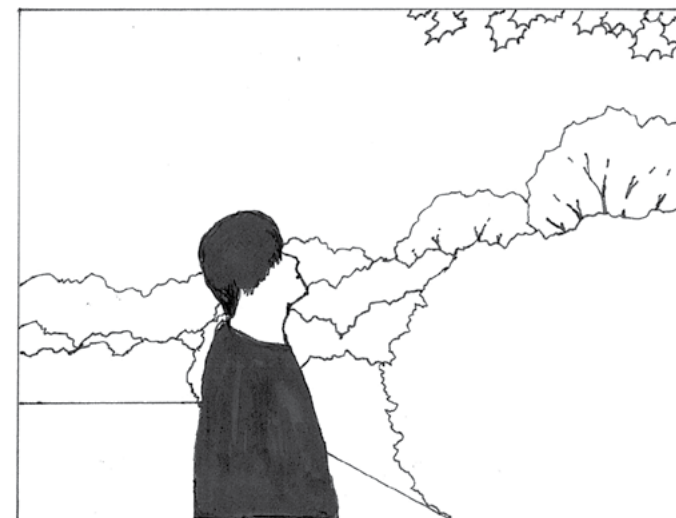
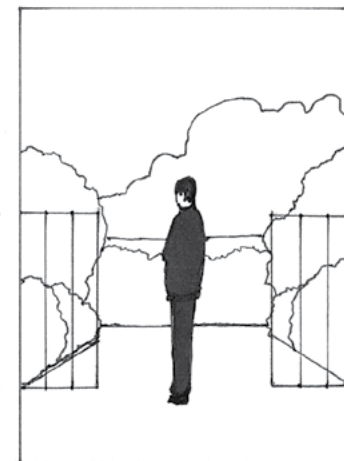

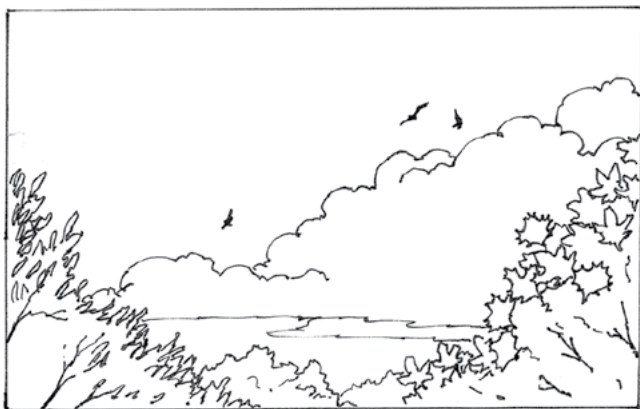
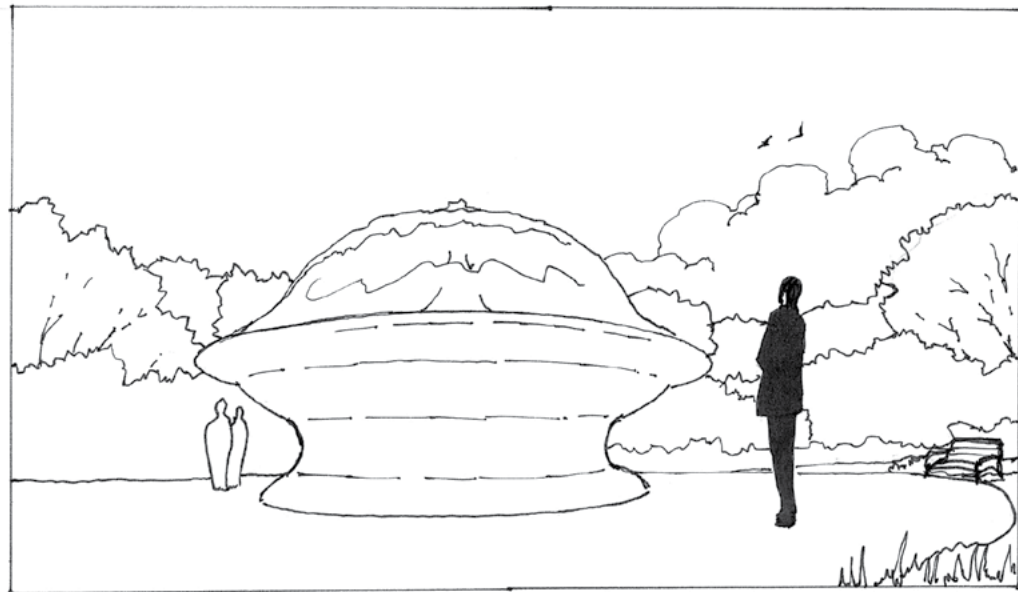
KIEDY WYJEŻDZAŁEM, TO NIE UŚWIADAMIAŁEM
SOBIE... CO TRACĘ. I ŚWIAT JUŻ NIGDY NIE
BĘDZIE TAKI, JAK KIEDYŚ.

NA RAZIE...
JASNE NIEBO.
NA RAZIE.

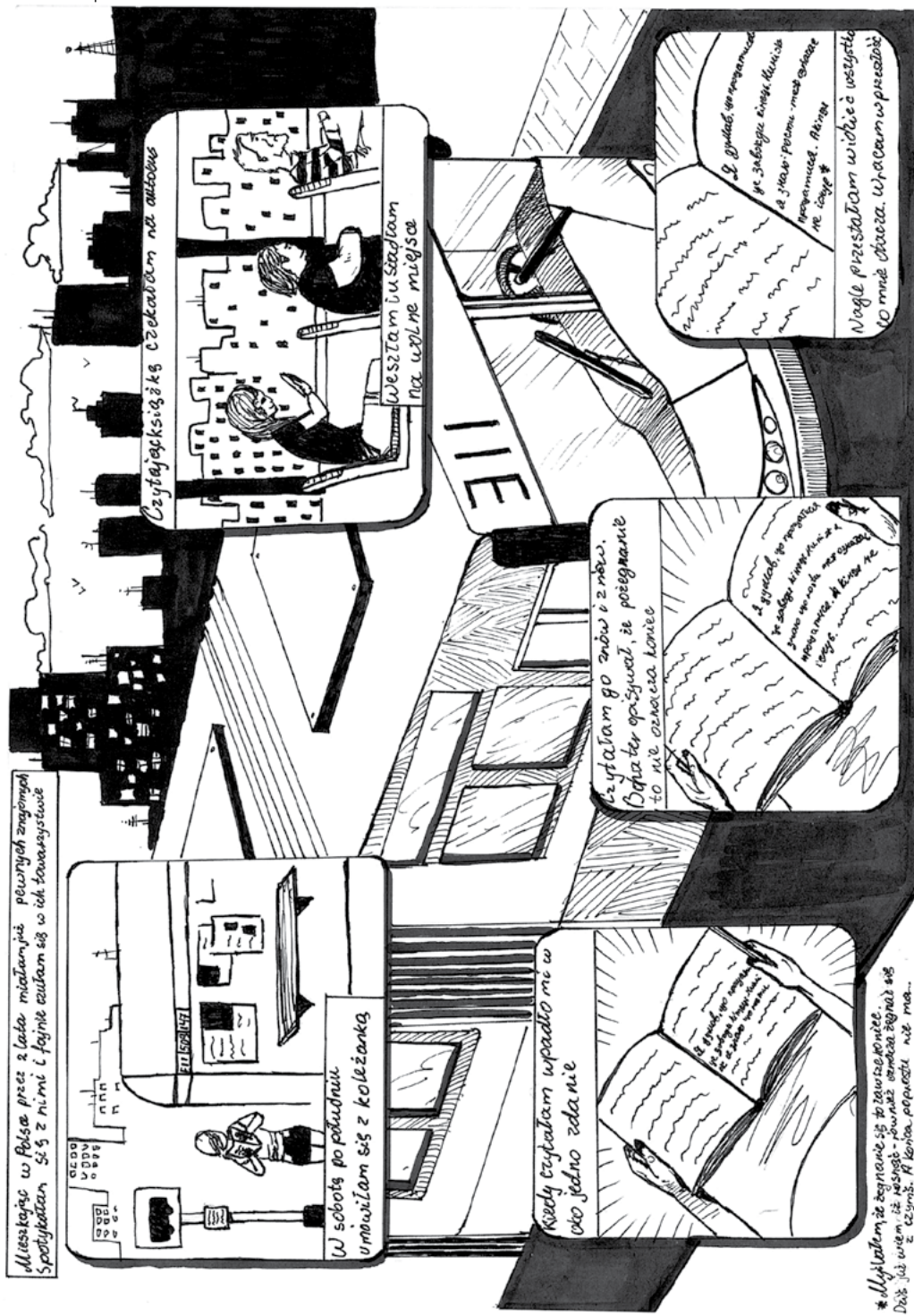
DOBRA, TERAZ TO NIE JEST WAŻNE.
TERAZ JESTEM TUTAJ I FANTAZJOWANIE
JUŻ NICZEGO NIE ZMIENI.

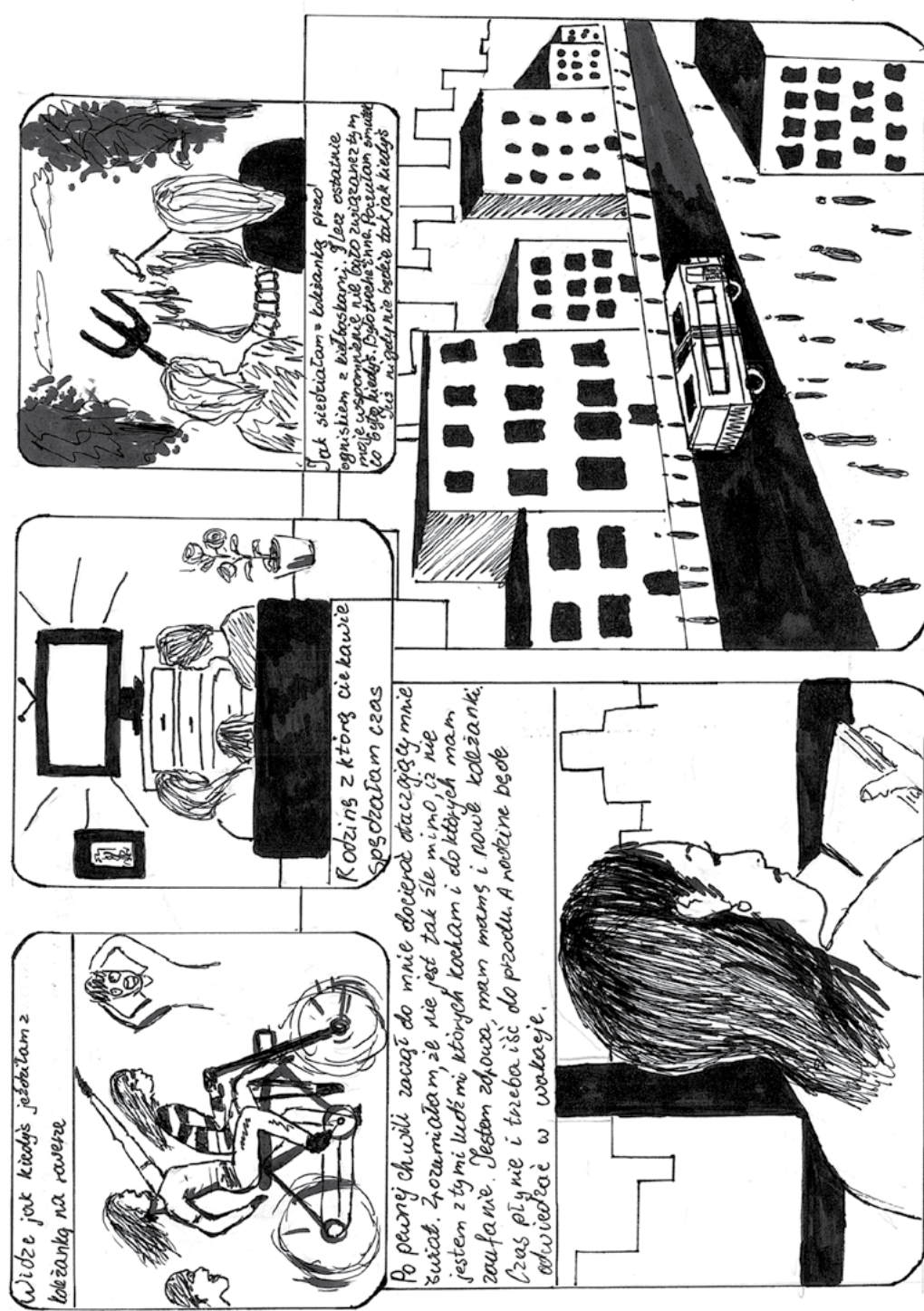

Natalia, 16 lat,
z Ukrainy

* Myślałam, że znajome się towarzysze. Dostałam wiadomość, że znajome się towarzysze. Dostałam wiadomość, że znajome się towarzysze.

Turpal, 15 lat,
z Czeczenii

TO JA Z KLASĄ NA LEKCJI PLASTYKI

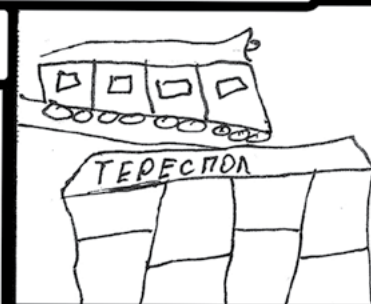

KIEDY BYŁEM W 7. KLASIE,
MOJA NAUCZYCIELKA PLASTYKI SIĘ ZWOLNIŁA

ZAMIAST PLASTYKI MIELIŚMY WF

A TUTAJ
JA SAM SIEDZĘ W DOMU
I MALUJĘ

A TUTAJ PRZYJECHAŁEM DO POLSKI

TO JEST
CENTRUM
STOLICY

TUTAJ JESTEM W MUZEUM

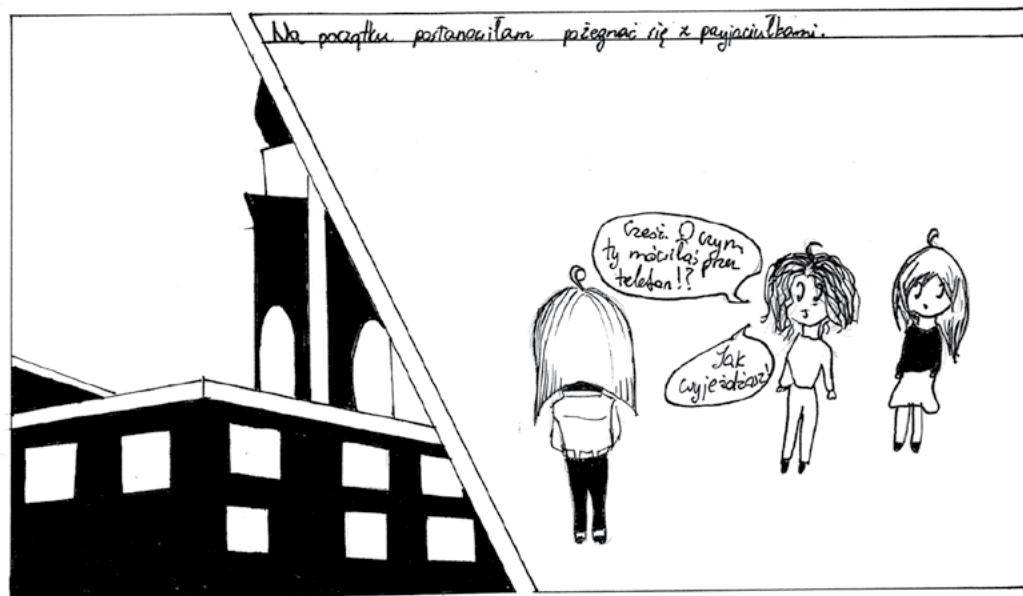

MÓJ PRZYJAZD DO OŚRODKA

Turpal, 15 lat, z Czeczenii,
tłumaczenie na język polski

Marianna, 15 lat,
z Ukrainy

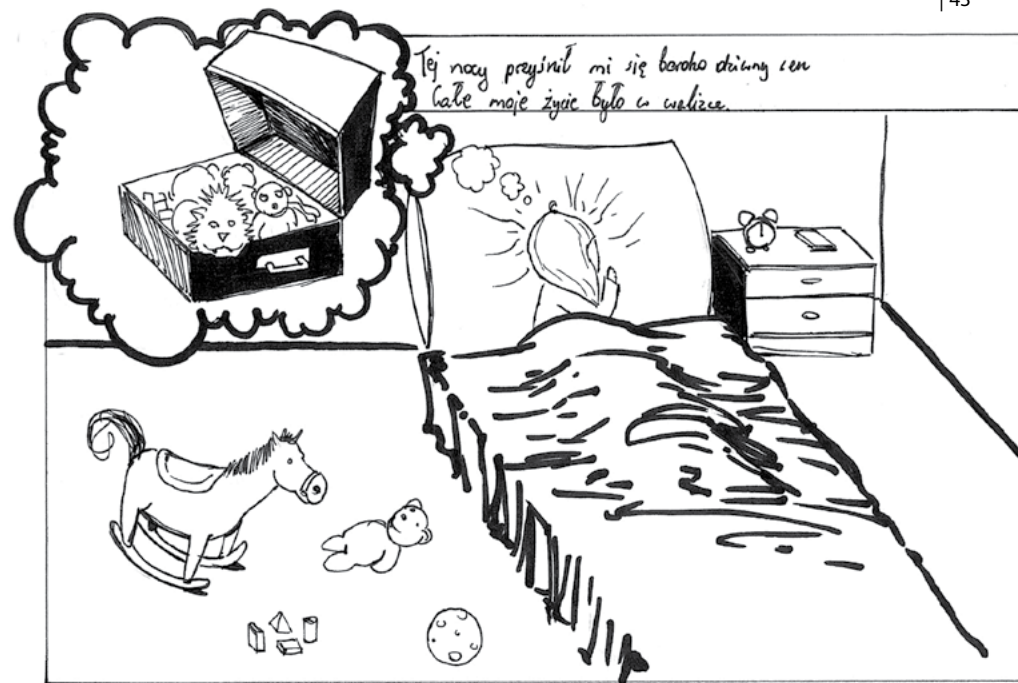

Chwileczkę! Nie możesz wyjechać do Polski ponowi...
Nie możesz nas zostawić!

Nigdy nie chodziłam nawet na lekcję polskiego.

Po jakimś czasie poszłam do domu.

Śniło mi się że próbowałam wejść do
tej walizki wspomnienia z dzieciństwa, moich
prajawioł, cały mój dom i cały mój świat.

Inne publikacje FRS

Polecamy także wydaną przez FRS publikację

Migracja, tożsamość, dojrzewanie.

Adaptacja kulturowa dzieci i młodzieży z doświadczeniem migracyjnym

Publikacja zawiera artykuły przybliżające różne aspekty doświadczenia migracji wśród dzieci i młodzieży, a w szczególności kwestie związane z kształtowaniem się tożsamości młodej osoby w kontekście doświadczenia migracji. Zagadnienie ukazano w unikatowy sposób – publikacja prezentuje całościowy obraz sytuacji młodych ludzi z doświadczeniem migracji, łącząc artykuły teoretyczne z opisami i analizą działań praktycznych skierowanych do tej grupy, a także z tekstami przedstawiającymi perspektywę osób z doświadczeniem migracyjnym, które dzielą się osobistymi refleksjami na ten temat.

Informacja o książce:

Tytuł: Migracja, tożsamość, dojrzewanie. Adaptacja kulturowa dzieci i młodzieży z doświadczeniem migracyjnym

Redakcja: Natalia Klorek, Katarzyna Kubin

ISBN: 978-83-7910-004-0

Wydawca: Fundacja na rzecz Różnorodności Społecznej (FRS)

Miejsce i data wydania: Warszawa 2015

Nakład: 500 egz.

Publikację można pobrać bezpłatnie na stronie: www.ffrs.org.pl

Wersja drukowana publikacji jest dostępna bezpłatnie do wyczerpania nakładu. Zamówienia należy kierować na adres: biuro@ffrs.org.pl.

Marek Michalak, Rzecznik Praw Dziecka:

Dziecko wyrwane ze swoich kulturowych korzeni i przeniesione do obcego środowiska powinno być objęte szczególną ochroną. Państwo, w którym obecnie przebywa, powinno dołożyć wszelkich starań, aby umożliwić dziecku realizację jego prawa do nauki czy wychowywania w rodzinie oraz wzrastania w kulturze i religii kraju swojego pochodzenia. Jestem przekonany, że niniejsza publikacja będzie pomocą dla wszystkich, którzy pracują z dziećmi przybyłymi do Polski.

Jolanta Zmarzlik, terapeutka w Fundacji Dzieci Niczyje:

Publikacja, poprzez swoją wielowymiarowość, stanowi udaną próbę opowieści o migrantach, ich próbach odnalezienia równowagi między zachowaniem własnej tożsamości kulturowej a wtopieniem się w nowe otoczenie. Dzieci i młodzież doświadczające losu imigranta są narażone na stany depresyjne, dylematy związane z tożsamością, niskie poczucie własnej wartości, trudności z budowaniem więzi i inne wyzwania emocjonalne. Autorzy publikacji uwalniają nas na te problemy, zwracając uwagę na konieczność budowania starannego i przemyślanego programu wsparcia dla tej grupy.

Publikacja została objęta honorowym patronatem Rzecznika Praw Dziecka oraz Fundacji Dzieci Niczyje.

Seria filmowa

**Narracje
Migrantów**

O Serii filmowej „Narracje Migrantów”

Seria filmowa „Narracje Migrantów” składa się z krótkich filmów dokumentalnych. Ich bohaterami i bohaterkami są osoby, które na różne sposoby i z różnym skutkiem szukają dla siebie miejsca w Polsce. Słowo „migrant” zawarte w tytule odnosi się jednak nie do statusu prawnego, a do doświadczenia życiowego, mentalności i sposobu bycia osób występujących w filmach. Część z nich jest w Polsce tylko przejazdem, inni decydują się na dłuższy pobyt albo chcą się tutaj osiedlić, niektórzy się tu urodzili. Ważne jest to, że wszyscy mają coś szczególnego do powiedzenia o tym, jak czują się w Polsce i w jaki sposób ją postrzegają.

Seria „Narracje Migrantów” ma na celu zwiększenie wiedzy na temat migracji, różnorodności społecznej oraz integracji migrantów i migrantek w Polsce a także rozwój debaty poświęconej tym zagadnieniom.

Filmy można wykorzystać jako **narzędzia edukacyjne** w pracy z dziećmi i młodzieżą, jak i z osobami dorosłymi. Zachęcamy również do korzystania z materiałów pomocniczych opracowanych z myślą o osobach prowadzących działania edukacyjne w oparciu o filmy z serii.

Opis wybranych filmów:

Po polsku mam na imię Hania (2014): Bohaterka filmu, Hanh, pochodzi z Wietnamu. Do Polski przyjechała jako 14-latką. Dołączyła do swoich rodziców oraz rodzeństwa, które urodziło się już w Polsce, a którego wcześniej nie знаła. W filmie Hanh opowiada o relacjach z rodzicami, siostrami i bratem. Wspomnieniami wraca do początków swojego pobytu w Polsce, nie ukrywając trudnych doświadczeń. Jednocześnie poznajemy Hanh na obecnym etapie jej życia – bohaterka opowiada o studiach, o planach na przyszłość, o celach zawodowych, jakie sobie wyznacza. Film może stanowić punkt wyjścia do dyskusji na temat relacji rodzinnych w kontekście migracji oraz kształtowania się tożsamości kulturowej osób z doświadczeniem migracyjnym.

Fatima (2012): Film przedstawia historię Fatimy, 16-latkę pochodzącej z Czeczenii i uczącej się w jednym z warszawskich gimnazjów. Fatima opowiada o tym, jak postrzega siebie w środowisku szkolnym w Polsce, jakich doświadcza trudności w nauce, o swoich obawach i niepewności przed pójściem do szkoły w Polsce. Mówi też o przyjaźniach, które nawiązała, i o działaniach jakie podejmuje, by zbliżyć się do polskich i czeczeńskich rówieśników i rówieśnic. Film może stanowić punkt wyjścia do dyskusji na temat równego dostępu do edukacji dzieci z doświadczeniem migracyjnym w Polsce, rozumianego znacznie szerzej niż proces przyswajania wiedzy szkolnej.

W celu zamówienia kopii filmów albo organizacji pokazu wraz z dyskusją lub warsztatami prowadzonymi przez edukatorów i edukatorki FRS w oparciu o filmy z serii prosimy o kontakt: biuro@ffrs.org.pl. Zapraszamy na stronę www.nm.ffrs.org.pl, na której można obejrzeć filmy, pobrać nieodpłatnie materiały pomocnicze oraz przeczytać więcej na temat Serii filmowej „Narracje Migrantów”.

Kilka słów o Fundacji na rzecz Różnorodności Społecznej

Misją Fundacji na rzecz Różnorodności Społecznej (FRS) jest kształtowanie otwartego społeczeństwa różnorodnego poprzez wspieranie dialogu międzykulturowego i integracji społecznej, przeciwdziałanie dyskryminacji, rozwijanie wiedzy i narzędzi w zakresie integracji społecznej i równego traktowania oraz wzmacnianie pozycji (*empowerment*) mniejszości społecznych, migrantek, migrantów i społeczności migranckich.

FRS kompleksowo zajmuje się tematyką różnorodności społecznej:

Prowadzimy działania edukacyjne. Oferujemy szkolenia i warsztaty m.in. dla administracji publicznej, nauczycielek i nauczycieli, studentek i studentów oraz organizacji pozarządowych. Prowadzimy doradztwo i konsultacje, dotyczące planowania i wdrażania rozwiązań wspierających równe traktowanie. Tworzymy i bezpłatnie udostępniamy narzędzia edukacyjne, np. filmy z serii „Narracje Migrantów”.

Prowadzimy badania. Realizujemy badania, których wyniki mają bezpośrednio przekładać się na konkretne rozwiązania lub zmiany w praktyce lub w prawie. Wymieniamy się doświadczeniem z praktyczkami i praktykami oraz ekspertkami i ekspertami w Polsce i za granicą, aby realizowane przez nas badania były prowadzone na najwyższym poziomie. Od 2013 r. prowadzimy monitoring mediów, którego celem jest analiza przekazów medialnych oraz funkcjonowania mediów pod kątem kształtowania wizerunku migrantek i migrantów.

Publikujemy. Systematycznie rozwijamy i upowszechniamy nasze publikacje, dostępne online oraz wydawane drukiem. Wydane przez nas materiały tworzą przestrzeń dialogu, a poprzez określone serie wydawnicze staramy się utrzymać równowagę pomiędzy głosami eksperckimi i praktycznymi.

Udzielamy bezpośredniego wsparcia migrantom i migrantkom. Prowadzimy kursy języka polskiego oraz udzielamy wsparcia psychospołecznego wspomagającego integrację i adaptację do życia w Polsce, m.in. w ramach Centrum Powitania w Warszawie (2009-2011) oraz Migranckiego Centrum Wsparcia (2013-2015).

Kształtujemy debatę publiczną i politykę społeczną. Włączamy się w debatę publiczną. Wspieramy wymianę informacji, wiedzy i doświadczeń pomiędzy liderkami i liderami społecznymi, decydentkami i decydentami oraz instytucjami działającymi na rzecz osób i grup społecznych zagrożonych wykluczeniem lub dyskryminacją. Prowadzimy działania rzecznicze i bierzemy udział w konsultacjach społecznych dotyczących zmian w polityce społecznej i w prawie.

Więcej informacji na stronie FRS: www.ffrs.org.pl.

Wsparcie w postaci darowizny jest bezcenne dla działań FRS!

Numer konta: 49 2130 0004 2001 0435 0112 0002

Wesprzyj FRS, przekazując swój 1%.
Jesteśmy Organizacją Pożytku Publicznego od 2009 roku.
Nasz numer KRS: 0000283409.

Różnorodność społeczna, równe traktowanie – dbaj z nami o taki świat!

Fundacja na rzecz
Różnorodności
Społecznej

Różnorodność społeczna,
równe traktowanie –
dbaj z nami o taki świat!

Wesprzyj budowanie społeczeństwa różnorodnego.
Przełącz 1% Fundacji na rzecz Różnorodności Społecznej.

KRS: 0000283409